
ZMIANA PRIORYTETÓW

Ostatnie kilka miesięcy obfitowało w wiele zmian w otoczeniu branży. Zmieniają one warunki prowadzenia biznesu. Podstawową zmianą jest wzrost kosztów energii i inflacja w tym oprocentowanie kredytów. Wszystko to ma istotny wpływ na koszty produkcji, a tym samym zyski, a często ich brak mogą być zagrożeniem istnienia każdego producenta. Proces wspomnianych zmian ma charakter dynamiczny i długo-kresowy.

W niedalekiej przeszłości główne problemy wiązały się z dostępnością pracowników do zbioru oraz rosnące koszty, głównie surowców przy nie zmienionym lub w niewielkim zakresie wzroście cen uzyskiwanych za pieczarki. Koszty produkcji stale rosły, ale dynamika zmian była niewielka. Obecnie wyzwaniem jest radykalny wzrost kosztów produkcji głównie energii oraz nasilenie inflacji, której skutki poznamy w najbliższych miesiącach. Spowodowało to poszukiwanie rozwiązania tego problemu zresztą często rozciągniętego w czasie ze względu na dynamikę u poszczególnych producentów.

Podstawową zmianą jest kierunek inwestycji w celu zapewnienia sobie tańszej energii oraz jej dostępności. Zapotrzebowanie w energię jest zróżnicowane w ciągu roku. To pozwala na zbudowanie modelu zużycia energii w ciągu roku. Największe zapotrzebowanie jest na energię elektryczną do chłodzenia w okresie lata. Zapotrzebowanie zbiega się ze wzrostem temperatur oraz koniecznością schładzania i obniżania wilgotności. Naturalnym rozwiązaniem jest energia słoneczna i energia zawarta w powietrzu. Z prowadzonych analiz wynika, że rozwiązaniem jest farma energetyczna wybudowana na własne potrzeby. Powinna ona uwzględniać zapotrzebowanie dla każdej pieczarkarni wyliczone indywidualnie, kąt nachylenia paneli fotowoltaicznych dostosowany do największego zapotrzebowania latem, a wysokość umieszczenia paneli od gruntu pozwalające na uprawę lub ekologiczną kontrolę wzrostu roślinności. Montaż wymienników pozwalających na wykorzystanie do chłodzenia pozyskanej energii z powietrza zewnętrznego przy temperaturze poniżej 8°C. Podstawowe problemy związane są z realizacją takich inwestycji, to jest procedurami administracyjnymi oraz kosztami kredytu w warunkach coraz wyższych stóp procentowych oraz malejących zysków.

Kolejnym działaniem może być poprawa sprawności urządzeń i instalacji do chłodzenia i ogrzewania. Zarastanie wymienników rur czy niesprawność zaworów powodują niepotrzebne straty na wykorzystaniu energii do utrzymania mikroklimatu w halach uprawowych. Wymiana chillerów, o ile zachodzi taka potrzeba powinna wiązać się wykorzystaniem ciepła odłotowego; praca w trybie pompy ciepłej. Ważna jest także szczelność hal aby niepotrzebnie nie pokrywać strat powodowanych przez niekontrolowaną wymianę powietrza.

Jak wcześniej pisałem duże rezerwy oszczędzania tkwią w samej technologii uprawy, głównie kontroli mikroklimatu i temperatury podłoża po nałożeniu na półkę. Przypominam, że głównym czynnikiem

jest regulowanie zawartości dwutlenku węgla w trakcie zbioru oraz ustabilizowanie temperatury podłoża w ciągu 48 godzin od nałożenia na poziomie 25°C.

Rezygnacja z termicznej dezynfekcji staje się faktem. Jak każdą zmianę, należy ją obserwować i w miarę potrzeby korygować przyjęte rozwiązania zastępcze, a przede wszystkim kontrolować stan fitosanitarny pieczarkarni wykorzystując płytki diagnostyczne.

Spowodowana zmiana priorytetów nie powinna prowadzić do zaniechania działań na rzecz kontroli kosztów i dążenie do ich obniżania. To przede wszystkim koszty osobowe dają możliwości sporych oszczędności. Niekiedy wystarczy podjąć działania organizacyjne; przykładowo podział obowiązków, przy układaniu pojemników do skrzynek itp. Jednak najważniejszym wyzwaniem jest obniżanie kosztów zbioru, głównie dobór personelu, relacji w zespołach czy wprowadzanie systemu motywacji lub jego zmiana. Nie należy zapominać o możliwościach jakie stwarza zamiana platform do zbioru z obsługiwanych ręcznie na rzecz platform mogących przemieszczać się autonomicznie wzdłuż półek.

Zagadnienie poprawy efektywności uprawy i zarządzania wobec nowych wyzwań stało się faktem po okresie dobrej koniunktury.

W tym zakresie, stają się również istotne działania na rzecz redukcji strat chorobowych poprzez nowe narzędzia i materiały, jak na przykład "mykoselektywna okrywa torfowa" czy też "mykoselektywne podłoże kompostowe", a także "mykoselektywne warunki uprawy pieczarek" kompleksowo promowane w ramach technologii "BIOMEX", to jest włączenia szeregu działań związanych z mykoselektywną dezynfekcją z użyciem ditlenku chloru aplikowanego w wodzie technologicznej z systemowym zabezpieczeniem "PLEASE ClO₂", gazową dezynfekcją ClO₂ - w tym po wyłożeniu podłoża fazy III na półki, dezynfekcją gazowym ClO₂ hal zasiewów grzybni, tuneli przerostowych i w wytwórniach okrywy. Zagadnienia te są już opisane w literaturze przedmiotu, w tym w kolejnych numerach Biuletynu PP Pieczarki oraz na stronie www.dezynfekcja-pieczarka.pl. Zachęcam do lektury. Pojęcie "mykoselektywności" określa tu oddziaływanie ograniczające szkodliwą aktywność patogenów chorobotwórczych wobec neutralności dla rozwoju grzybni i owocników pieczarki.

Dr Nikodem Sakson